

која заправо врши деструкцију смисла уметности, покушавајући да је истргне из онога што је једино омогућава и оживљава. *Памфлетска ангажованост*, дакле, не само да не представља опасност за уметност, него представља једино њено аутентично „станиште“ и извориште – значајна књижевна делотворност се и „мора развијати у лецима, брошурама, ревијалним чланцима и плакатима, скромним формама које боље одговарају њеном утицају у активним заједницама него претенциозни, универзални гест књиге.“. Управо је та, наизглед раштркана и ситна, скромна форма, оно што Бењамин негује и у властитој филозофији, онемогућавајући да се тој филозофији приступа као што се приступа универзалним, грандиозним и масивним системима. То, међутим, не значи да Бењаминово учење измиче критичкој провери или да се не може испитати аргументованост тих распарчаних и необично формулисаних теза. Напротив – Бењамин не бира такву форму излагања да би избегао да аргументовано и јасно изнесе ставове, као што чине поједини аутори XX века, већ показује да се став може заузети и у форми која далеко више одговара повесном контексту, а коју истовремено својом величином не „штити“ грандиозно филозофско здање.

Бењамин није устукнуо од баналности која често прожима „стварност“ савремене епохе, напротив, хегеловски речено – управо је прихватио могућност да баш та баналност чини неизоставну карактеристику духа времена којем припадамо и да се као таква она мора *филозофски мислити*. Такође, није устукнуо ни када је реч о тематизацији потпуно нових и савремених жанрова уметности, који настају као последица неумољивог техничког прогреса. Филозофија уметности XX века не може да избегне оно што уметност јесте у XX веку, инсистирајући и даље да садржај њеног предмета чине класична и „стара, добра и проверена“ ремек-делима. Такво избегавање није ништа друго него признање да аутор *не зна шта би* са стварношћу власти епохе, јер је та стварност толико *нова* да за њу не постоји опробан метод или приступ. Бењамин, међутим, сматра да је уметност актуелне епохе једина постојећа уметност! „Трагедија је настала са Грцима, да би са њима и ишчезла“, сматра он, налик Хегелу увиђајући да је уметност епохе која је прошла и сама – прошлост. Управо у том смислу и треба разумети речи „'Сутрашњи аналфабета неће бити онај ко не познаје слова', могли бисмо рећи, 'него онај ко не познаје фотографију'. Али неће ли неки фотограф бити гори од аналфабете ако не уме да чита сопствене фотографије? Неће ли потпис уз слику постати најбитнији елемент фотоклишеа? То су питања којима се нове деценије разликују од времена дагеротипије“, а управо те разлике јесу нешто што бисмо морали